



Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Прев 413/07
15.11.2007. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Стојана Јокића, председника већа, Звездане Лутовац, Михаила Рулића, Мирјане Грубић и Власте Јовановић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, чији је пуномоћник АБ, адвокат, против туженог "ВВ", чији је пуномоћник БА адвокат, ради поништаја уговора, вредност спора 9.800.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег трговинског суда IX Пж.бр.3716/2006 од 24.07.2007. године, у седници већа одржаној дана 15.11.2007. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Вишег трговинског суда IX Пж.бр.3716/2006 од 24.07.2007. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Вишег трговинског суда IX Пж.бр.3716/2006 од 24.07.2007. године, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена пресуда Трговинског суда у Ваљеву П.бр.902/05 од 06.03.2006. године, којом је одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да су уговор о купопродаји непокретности и уговори о купопродаји акција ближе наведени у ставу један изреке, закључени противно закону и да се исти пониште а тужиоци су обавезани да туженом плате износ од 165.850,00 динара на име парничних трошкова у року од 8 дана по пријему пресуде.

Благовременом и дозвољеном ревизијом тужиоци побијају пресуду Вишег трговинског суда IX Пж.бр.3716/2006 од 24.07.2007. године због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се нижестепене пресуде преиначе тако што ће се усвојити тужбени захтев.

У одговору на ревизију тужени предлаже да се ревизија тужилаца одбије као неоснована.

Испитујући побијану другостепену пресуду у смислу члана 399. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 125/04 од 22.11.2004. године), Врховни суд Србије је нашао да ревизија тужилаца није основана.

У спроведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Ревизијом тужилаца се не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка из ове законске одредбе.

Према стању у списима тужиоци су поднели тужбу против туженог којом су тражили да се утврди да су уговор о купопродаји непокретности Ов.бр.1686/2001 од 20.04.2001. године закључен између тужиоца првог реда и туженог и уговори о купопродаји акција закључени између тужилаца и туженог бр.286 и 287 од 19.04.2001. године, закључени противно закону и да се исти поништавају.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац АА је са правним претходником туженог закључио уговор о продаји непокретности оверен пред Општинским судом у Ваљеву под бр.1686/2001. Тужилац је правном претходнику туженог продао непокретности уписане у КО ГГ, Република Црна Гора по цени од 36.000.000 динара. Тужиоци су са правним претходником туженог закључили уговоре о купопродаји акција дана 19.04.2001. године под бројем 286 и 287, у укупној вредности од 25.000.000 и 11.000.000 динара. Решењем гувернера Народне банке Србије од 17.01.2005. године одузета је дозвола за обављање послова осигурања правном претходнику тужене. Истим решењем у образложењу констатовано је да је, у поступку контроле утврђено да је приликом закључења спорног уговора о купопродаји непокретности са тужиоцем друштво поступило супротно одредбама члана 54. Закона о осигурању имовине и лица и да су уговори о куповини акција ништави сходно члану 244. Закона о предузећима.

Првостепени суд одбија тужбени захтев са образложењем да је тужбени захтев тужилаца усмерен на поништај уговора, налазећи да нису испуњени услови за рушљивост предметних уговора при чему је од закључења уговора до подношења тужбе протекло више од три године, због чега су тужиоци преклудирани у праву да захтевају поништај уговора.

С обзиром на овако утврђено чињенично стање, правилно је другостепени суд применио материјално право када је потврдио првостепену пресуду, којом је одбијен захтев тужилаца.

Нису основани ревизијски наводи тужилаца да је материјално право погрешно примењено.

Чланом 109. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да на ништавост суд пази по службеној дужности и на њу се може позивати свако заинтересовано лице.

Истицање ништавости пред судом може да буде учињено тужбом којом може да се тражи утврђење ништавости, враћање оног што је у извршењу ништавог уговора дато и да се захтева накнада штете поводом закљученог ништавог уговора.

Међутим из стања у списима произилази да је тужбени захтев тужилаца нејасан, јер се из њега не може са сигурношћу утврдити да ли тужиоци траже поништај предметних уговора због мана воље насталих приликом закључења уговора или траже да се утврди да су предметни уговори апсолутно ништави. Ако се изричито тражи утврђење ништавости уговора суд по таквој тужби поступа по правилима која важе за тужбу за утврђење.

Стога се неосновано ревизијом истиче да су и поред тога што захтев није правилно постављен судови морали по службеној дужности да воде рачуна да ли су спорни уговори ништави.

Тачно је да на постојање разлога апсолутне ништавости суд пази по службеној дужности. Међутим, то не значи да суд то ради по аутоматизму. Ово стога што се парница креће у оквирима диспозиције странака која подразумева тужбу и тужбени захтев. То значи даље да материјално-правно овлашћење поступајућег суда да по службеној дужности пази на ништавост произилази из већ постојеће тужбе, а за то је потребно процесно-правно овлашћење. Из постављеног захтева којим су тужиоци тражили да се утврди да су спорни уговори закључени противно закону и да се исти пониште, не произилази постојање таквог процесно правног овлашћења, јер суд суди у границама захтева стављеним у поступку у смислу члана 3. став 1. ЗПП.

Стога је о захтеву тужилаца за поништај уговора добро одлучено одбијањем истог. Преклудиран је тужилац у праву да тражи поништај уговора јер је за тражење поништаја протекао рок из члана 117. став 2. Закона о облигационим односима.

Остали ревизијски наводи тужилаца нису од правног значаја за другачије пресуђење.

Из наведених разлога, а у смислу члана 405. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија,

Стојан Јокић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

НН